

Delo, 22.februar 2003

Morala dnevne sobe in država

Že sam naslov članka pove, da je avtor hotel aktualizirati problem »sporne javne morale« in problematičnost zakonov o pornografiji, predvsem pa problematičnost odnosa države do nedotakljive zasebnosti. Do kje sme seči država, zakon? V bran pornografije, osebne svobode in zasebnosti pred državo so se postavili tudi vprašani družboslovci, kulturniki, gospa Majda Širca in gopoda Vinko Möderndorfer in Aleš Debeljak. Ali so si predhodno ogledali inkriminirani italijanski pornografski program SCT, ki se je vrtel na slovenskih TV-ekranih? Upam, da ne? Bilo bi pa prav! Pornografijo je problematiziral le psihiater dr.Ziherl, ki se srečuje z realnostjo in posledicami. Ali je res umestna dilema zakaj so potrebni zakoni, pravila, omejitve? Ali za zakoni morda le ne tičijo neki realni vzroki in realne potrebe družbe? Ali je res sporen namen veljavnih zakonov, ki so jih sprejeli poslanci glede pornografije? Verjetno z določenim namenom in na podlagi realno ugotovljenih vzrokov in škodljivih posledic. Ali je vsakomur dostopna pornografija na TV-ekranih v dnevni sobi ali spalnici samo v Sloveniji neškodljiva, brez posledic? So se poslanci- država povsem zmotili? Ali pornografija res nič ne vpliva na nasilno obnašanje, brezosebno spolnost in odnose, posilstva, ne frustrira in škodi mladoletnikom? Ali pornografija ne propagira ravno ekscesne tehnike spolnosti in odnosov »kako najlažje dobiti AIDS«? Ob svetovnem dnevu borbe proti AIDS-u pa na slovenskih ekranih lahko vidimo številne eminentne kulturnike-humaniste, politike, javne delavce z »rdečo pentljo«, simbolom njihove predanosti in odgovornosti za preprečevanje AIDS-a. Mogoče za Afriko?!

V leksikonu Cankarjeve založbe »spolnost«, iz leta 1985, avtor, Marijan Košiček, pod geslom pornografija med drugim piše:«...človeku omogoča, da si hitro in enostavno preskrbi spolni užitek, ki mu sicer ni vedno dostopen, ali si ga lahko priskrbi samo z določenim trudom, izdatki, ukvarjanjem z drugim človekom, izpostavljanjem raznim neprijetnostim, ..., izključno fizično zadovoljevanje spolnega nagona ob popolni izključitvi čustvenega odnosa med ljudmi, ..., pogosto prehaja v surovost, celo neokusnost...«. V leksikonu »literatura« iste založbe je pod tem pojmom zapisano:«oznaka za dela (literarna, likovna, filmska), ki se omejujejo na umet. manjvredno obdelavo seksualnih snovi in motivov ter težijo k obscenosti«. Slovar tujk:«obscenost-nespodobnost, umazanost, spolzkost, razuzdanost«. DUDEN-slovar nemškega jezika-pornografija:«...slikovno predstavljanje seksualnih aktov z enostranskim poudarkom genitalnega področja ob izključitvi psihičnih in partnerskih vidikov spolnosti...«. Seveda menim, da tisti, ki smo si ogledali SCT pornografski program, ne potrebujemo predhodnih navedb o »sporočilu in družbeni koristnosti« javno neomejeno dostopne pornografije. Televizija je pa menda

javni medij, ne pa zasebna dejavnost oz. spolnost v zasebni spalnici ali dnevni sobi. Ali je dnevna soba, spalnica res prepovedana za oko države, zakona? Kje pa se potem dogaja družinsko nasilje med partnerji in nad otroci, posilstva, zloraba otrok-pedofilija? O katerem nasilju pa zadnje čase ves čas poslušamo po medijih, ali se to dogaja na Marsu, da ga ne moremo videti in omejiti? Je mar zato legalno in še naprej dopustno, ker je »moja zasebnost« nedotakljiva? Problem res ni enostaven, gotovo pa ne zasluži marginalizacije s strani »družboslovne in kulturniške stroke«. Ali so ti »marginalni« problemi res brez poznanega vzroka, naj povedo tudi, sociologi, andragogi, socialni delavci, itd., predvsem pa pedagogi-šolniki, ki naj bi se bolj »prizemljeno« soočali s temi problemi slovenskih »mladcev in plebejcev«, ki še ne dojemajo »kulture svobodnega reda«. Ali pa naj le ti te njihove probleme kar »samoupravno«, dogovorno sami rešijo in naj ne na kazijo »Imago Slovenije«? Slovenski film (kultura!) »Varuh meje« je v Sibiriji doživela velik »pomp«, smo lahko videli na TV Slovenija, v Kanadi pa velik polom, smo lahko prebrali v Sobotni prilogi. Strinjam se z vami gospa Majda Širca, da je eros drugje - ne v bumbum filmski erotomehaniki, ki je negledljiva. Gospod Moderndorf pa v svojem mnenju ugotavlja: »Svoboda pa, kot pravi pesnik, ne sme imeti nikakršnih mej, še sploh tistih zapovedanih«. Potem še nadaljuje: »Kdo je tisti, ki se lahko namesto nas odloča...«? Brez komentarja. Razpustimo državni zbor, ohranimo pa funkcijo predsednika države zaradi protokola. Predsednik naj bo seveda obvezno pesnik. To je humano in kulturno?! Nato nadaljuje: »Totalitarne, puritanske, še posebej pa versko obsedene družbe in države poskušajo omejiti svobodo seksualnosti, saj s kontrolo seksualnosti lažje vladajo ljudem«,...,družbe, ki poskušajo izkoreniniti pornografijo, jo prepovedati, so na dobri poti, da se bodo kasneje pod znamko pornografije lotile tudi drugače mislečih, drugače čutečih, drugače pisočih...Od zažiganja knjig do zažiganja ljudi pa ni velik korak«. Ker pri nas drži predvsem to, kar reče »prava etabrirana kultura«, šele sedaj razumem prispevek dopisnice Dela gospe Brine Švigelj Merat, z naslovom »XXL od polnoči do petih zjutraj« (Delo-SP; 7.dec.2002-str-25). V njem je med drugim poročala: »V Franciji veljajo v zvezi s pornografijo na televiziji stroga pravila,...., pred kratkim je Visoki svet za audiovizuelne zadeve državnemu tožilcu predal tožbo proti enemu izmed kanalov, ki je predvajal pornografski film ob desetih zvečer. Sicer na plačljivem in kriptiranem kanalu...« Članek pa je zaključila: »Plus ali minus?« Slovenska »etabrirana kultura« nedvoumno presodi; jasno, »plus za Slovenijo in minus za Francijo«! Kot pa je meni poznano, ne samo za njo, temveč za večino Evrope. Pravi srednji vek mar ne? Pa še NATO imajo!? Pridružil bi se mnenju Aleša Debeljaka, ko pravi: »Dvoličnost varuhov javne morale je s tega vidika navsezadnje lepo opazna«. Samo katerih? Kot eden o povzročiteljev »kulturne dileme«, omenjen v tem članku, namreč verjamem reku: »Cum perverso perverteris«, po domače: »s pokvarjencem se boš pokvaril«. Zato bom raje pritrdil letošnjemu »prešernemu«

nagrajencu, Zlatku Šugmanu, ki nas je pozval: »Bratje in sestre, Slovenci in Slovenke, ustavite komedijo!«

Franc Mihič, Ribnica

2003-02-23

Kosovelova 2a

1310 RIBNICA

Tel.: 01 8361 357, GSM: 040 320 175